

Inovace výuky krizového řízení a vzdělávání obyvatelstva

13.10.2014 112 str. 24 Konference

Mgr. Zbyněk KOUKOLÍK,

Na sto odborníků z praxe, pedagogických a vědeckých pracovníků se zúčastnilo ve dnech 10. a 11. září letošního roku **mezinárodní konference** „Metody a postupy ke zkvalitnění výuky krizového řízení a přípravy obyvatelstva na řešení krizových situací II“, kterou uspořádala Fakulta logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (UTB).

Konferenci v aule Fakulty logistiky a krizového řízení UTB v Uherském Hradišti zahájil pověřený děkan prof. Ing. Dušan Vičar, CSc. Připomenul, že **konference** je jedním z výstupů řešení **projektu** Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost „Inovace a rozvoj výuky bezpečnosti se zaměřením na krizové řízení“ (CZ.1.07/2.2.00/28.0185).

Na jeho slova navázal rektor UTB prof. Ing. Petr Sába, CSc., který přiblížil vztah tématu **konference** k oborům **akreditovaným** ve studijních programech na UTB. „Naše fakulta v Uherském Hradišti pracuje stále ještě v bakalářských programech, cílem je, aby vzdělávací proces končil v doktorských programech, a to je běh na dlouhou trať, včetně vědecké práce, která se zde úspěšně rozvíjí,“ uvedl.

* Podpora výuky krizového řízení V prvním bloku **konference** vystoupil doc. Ing. Vilém Adamec, Ph. D., z Vysoké školy báňské – Technické univerzity (VŠB-TU) Ostrava. Upozornil na specifika přípravy lektorů dalšího vzdělávání v ochraně obyvatelstva a podpory **starostů obcí** v rámci využití výsledků **projektu** „Zabezpečení přípravy lektorů dalšího vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech v Moravskoslezském kraji“ (CZ.1.07/3.2.07/03.0050). V rámci **projektu** je pilotně proškolenováno třicet nových lektorů ochrany obyvatelstva, do ověřování schopností k výuce je zařazeno budoucích třicet techniků, třicet **specialistů** a třicet preventistů ochrany obyvatelstva, kteří se rekrutují z řad členů SDH obcí, zaměstnanců podniků, škol a dalších institucí Moravskoslezského kraje. Řešiteli **projektu** jsou Ústřední hasičská škola SH ČMS Jánské Koupele ve spolupráci s Krajským sdružením hasičů Moravskoslezského kraje, FBI VŠB-TU Ostrava a HZS Moravskoslezského kraje. Odborná příprava lektorů sestává ze čtyř šestnáctihodinových kurzů a z **ověření** znalostí formou vedení výuky vybraných předmětů.

V bilančním příspěvku prof. Ing. Dušan Vičar, CSc., vyhodnotil dosažené výsledky řešeného **projektu** „Inovace a rozvoj výuky bezpečnosti se zaměřením na krizové řízení“. Jeho záměrem bylo vytvoření interaktivního systému vzdělávání napříč studijními obory zabývajícími se bezpečností a krizovým managementem, který bude zároveň aktuální k potřebám trhu práce. Tohoto záměru bylo dosaženo zejména tvorbou inovovaných výukových materiálů a didaktiky s ohledem na potřeby praxe, provázáním společných aktivit v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva s jinými univerzitami a vysokými školami, zapojením odborníků z praxe do tvorby studijních materiálů a do výukové činnosti na Fakultě logistiky a krizového řízení UTB. Nedílnou součástí procesu vzdělávání je také efektivní využívání HW a SW zázemí pro výuku cílových skupin v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva.

Ing. Jakub Rak z UTB **prezentoval** SW nástroje podpory krizového řízení a ochrany obyvatelstva (POSIM, RISKAN, EMOFF, PRACTIS).

Se čtyřletými zkušenostmi s výukou studijního oboru Ochrana obyvatelstva na ČVUT, Fakultě biomedicínského inženýrství (FBMI), seznámil Ing. **Jiří Halaška**, Ph. D. Poukázal na nutnost zefektivnit podstatu i metody vzdělávání studentů zejména bakalářských oborů (správnost rozhodovacího procesu, analytické a organizační schopnosti posluchačů při praktickém plánování a řešení krizových situací). Pozitivem ve výuce je orientace studentů na praktická **cvičení** s reálnými tématy, společná týmová řídicí a analytická práce. Formy a metody praxe vycházejí ze studijních programů, spolupráce probíhá s partnery (HZS **ČR**, **Policie ČR**, **Armáda ČR**). Upozornil na potřebu zpětné vazby, která v neposlední řadě pomáhá studentům hledat cestu k odpovídajícímu uplatnění na trhu práce.

K problematice výuky odborných předmětů práva a bezpečnosti se vyjádřil doc. JUDr. PhDr. Ivo Svoboda, Ph. D., z **Masarykovy** Univerzity. Uvedl, že v současné době neexistuje v **České republice** žádný propracovaný systém oborové didaktiky těchto předmětů. Projektová výuka se v současnosti dostává do popředí zejména v souvislosti s naplňováním klíčových kompetencí rámcových vzdělávacích programů. V současné době jsou na Pedagogické fakultě **Masarykovy** univerzity ve schvalovacím procesu před vědeckou radou dva studijní obory se zaměřením na oblast bezpečnosti, jejichž integrální součástí je i vzdělávání v oblastech extremismu a terorizmu (obor

Bezpečnost a ochrana obyvatelstva se zaměřením na vzdělávání a obor Pedagogické asistentství bezpečnosti a ochrany obyvatelstva). * Psychosociální podpora Na vybrané aspekty psychosociální podpory u složek **integrovaného záchranného systému** se zaměřil PhDr. Radek Mitáček z **Univerzity obrany**. V každém kraji **České republiky** působí **speciálně** vyškolený tým složený z policejních psychologů a interventů z řad policistů a duchovních. Před více než deseti lety vznikla psychologická služba HZS **ČR** a týmy posttraumatické **péče** pro pomoc hasičům. Anonymní telefonní linka pomoci v krizi je určena policistům, hasičům i **příslušníkům Armády ČR** a jejich rodinám. V posledních **letech** se začala rozvíjet psychosociální pomoc také u **zdravotnické záchranné služby**, která funguje v rámci Systému psychosociální intervenční služby (SPIS). Postupně dochází k překonání mýtu nezlomného **záchrannáře**, policisty nebo hasiče. Mezi nástroje řízení a zvládnutí stresu před mimořádnými událostmi a po nich patří Critical Incident Stress Management (**CISM**). Systém mimo jiné zahrnuje opatření pro zvládnutí stresu při přípravě na událost, například vzdělávání, **školení**, životní styl, v jejím průběhu (psychosociální pomoc na místě události) a v době vyrovnání se s jejími následky.

* Analýza rizik V navazujícím bloku **konference** doc. RNDr. Dana Procházková, DrSc., z ČVUT analyzovala možná rizika v dopravě a mobilní zdroje rizik (dopravní nehody s přítomností nebezpečných látek). Výuka krizového řízení musí obsahovat i údaje o opatřeních a postupech v místech s velkým počtem lidí, s cílem zajistit minimalizaci obětí a ztrát. Předmětné znalosti lze uplatnit i při **teroristických útocích**, ve kterých by byly zasaženy oblasti s velkým počtem lidí.

Součástí přípravy obyvatelstva na řešení krizových situací je i příprava odborníků, **specialistů** na stavbu silničních a železničních mostních provizorií při řešení následků krizových situací, například při **povodních**. V této souvislosti Ing. Jaroslav Hradil z Úřadu Městské části Brno-sever seznámil s využitím **Výcvikového střediska Ministerstva** dopravy v Kojetíně. Odbor **bezpečnostní Ministerstva** dopravy v tomto zařízení pořádá odborné kurzy za účelem přípravy účastníků podle jejich pracovního zařazení v systému hospodářských příprav pro krizové stavy tak, aby byli schopni při krizových situacích přispět k plnění úkolů při obnově provozuschopnosti narušené dopravní infrastruktury. Jako novinku připravil odbor **bezpečnostní Ministerstva** dopravy pokračování kurzů se zaměřením na využití provizorních mostů pro zajištění nezbytných dodávek za krizové situace.

Způsob, výsledky i poznatky řešení krizové **přípravenosti** v obci s rozšířenou působností (ORP) Zlín **prezentoval** Ing. Václav Kostelník, CSc., z **Magistrátu** města Zlín. Upozornil, že po letošních podzimních komunálních volbách bude nezbytné proškolení nově zvolené **starosty**, znovu aktualizovat a projednat v zastupitelstvech **obcí** zpracovanou krizovou dokumentaci, rizika a možná ohrožení a následně také provést úpravu příslušných plánů (Krizového a Havarijního plánu ORP Zlín).

Manuál pro obce vztahující se k otázkám vnitřní bezpečnosti představil Mgr. Oldřich Krulík, Ph. D., z Policejní akademie **České republiky** v Praze. Připomenul, že záležitosti veřejného pořádku jsou jednou z nejdůležitějších otázek spadajících do samostatné působnosti obcí [§ 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 313/2002 Sb.]. Primární působnost náleží obci, respektive obecní policii, pokud na území obce působí. Teprve v případech, kdy obecní policie není zřízena a obec není schopna veřejný pořádek zajistit jiným způsobem, přichází na řadu **Policie České republiky**, případně jiné subjekty. Manuál, pracovně nazvaný „Příručka pro obce pro oblast vnitřní bezpečnosti“, obsahuje také **základní** pravidla komunikace s médii a veřejností a je jedním z výstupů **projektu Ministerstva** vnitřní „Zvýšení účinnosti vzdělávacího systému v krizovém řízení v oblasti vnitřní bezpečnosti“ (VF20132014026).

O možných nových hrozbách terorismu v **České republice** informoval doc. Ing. Otakar Mika, CSc., z UTB. Upozornil na potřebu přípravy národní strategie a národního akčního plánu pro chemický, biologický, radiologický a jaderný (CBRN) terorismus.

Možnostmi přeshraniční integrace informací, nástrojů, přístupů a opatření při řešení **povodní** a katastrof se zabýval Mgr. Ing. Vladimír Klaban z Akademie, o.p.s. Uvedl, že **Evropská unie** podporuje prostřednictvím Evropského regionálního rozvojového fondu (ERDF) i projekty v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva (program Cíl 3/Ziel 3).

S průběhem **záchranných** prací při živelní pohromě v dolině Vrátna, ke které došlo 21. července letošního roku, seznámil doc. Ing. Ladislav Novák, Ph. D., ze Žilinské univerzity v Žilině. Zdůraznil potřebu vypracování nové analýzy rizik a přijetí účinných preventivních opatření, včetně zákazu výstavby objektů v oblastech s identifikovatelným potenciálním rizikem živelních pohrom.

Další **prezentace** byly zaměřeny například na analýzu a komparaci ekonomických parametrů pro zajištění bezpečnosti státu, hodnocení rizik požární evakuace, nebo právní aspekty národní kybernetické bezpečnosti.